

Segítség, elapadt a kutam! Mi lehet az oka?

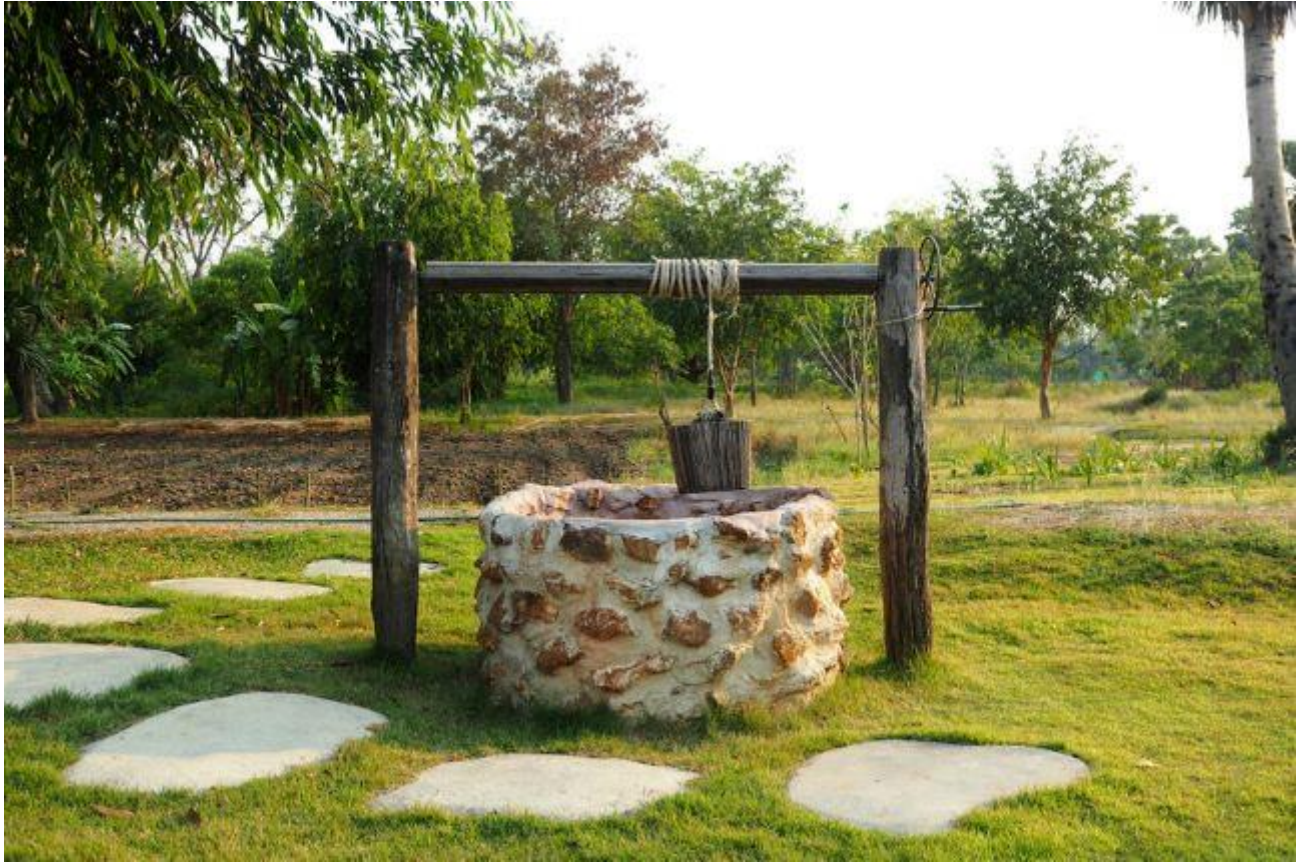
2021. szeptember 17., péntek 8:54:55 / [Agroinform.hu](https://agroinform.hu)

Nagyon sok régi ásott kút van Magyarországon, melyek még a házikert öntözésére kiválóak. Azonban ha nem foglalkozunk a karbantartásukkal, könnyen megeshet, hogy nem adnak többé vizet.

Ha szerencsések vagyunk, akkor van a kertünkben egy **kút**, amely segítségével rengeteg pénzt tudunk megtakarítani az öntözések során. Azonban sajnos egyik kút sem olyan, mint a mesében az örökké termő fa. Ha nem foglalkozunk vele, nem tartjuk karban, akkor egy idő után azt fogjuk észrevenni, hogy nincs benne víz.

Egy kis kút történelem

Manapság már régen nem úgy ásunk **kutat**, ahogyan azt régen tették. Akkor elég volt kiásni egy gödröt amelynek stabil volt az oldala, majd "kútfúró háromláb" -ra szerelt csiga segítségével helyezték el a gyűrűs térben az első beton kútgyűrűt vágóélel, és ezt rakták egymásra egészen addig, míg elérték a felszínt. Ezután a gyűrűk köré gyöngykavicsot szórtak, hogy a gyűrű széle ne tapadjon fel a lyukfalra, majd az alsó gyűrű vágóéle alatt elkezdtek mélyíteni a lyukat. A földet kézi erővel, a kút fölé állított háromláb, és a csiga segítségével húzták fel.

A kút hasznos díszje az udvarnak. Fotó: 123rf.com

Ezek a **kutak** azonban aszályos időben csak korlátozottan, vagy sokszor egyáltalán nem voltak használhatóak, mert kiszáradtak. Majd 50-60 évvel ezelőtt elkezdtek **nagy teljesítményű (csőbúvár) szivattyúkat** beépíteni a kutakba, hogy több vízhez jussanak. Azonban ez a technika még nem volt alkalmas rá, hogy kell mennyiségű vizet termeljen ki.

Ennek ellenére, a mai napig készítenek **gyűrűs, ásott kutakat**, de főleg a gyenge vízadó réteggel rendelkező területeken. Amikor összegyűlik egy nagyobb mennyiségű víz, akkor lehet egy jót öntözni, de sajnos ez nem minden nap fordul elő.

Természetesen ha a gyűrűs kutak jó vízadó képességű területen vannak, akkor akár 2-5 m³/perc vízhozamot is adhatnak.

Sokan elkövetik azt a hibát, hogy az ásott kútjukat **szikkasztónak** használják. Sajnos ezeket a kutakat ezután már egészen biztosan nem lehet használni, mert befertőződnek, és lehetetlen kitisztítani őket. Az ilyen kutakat ezért meg kell szüntetni.

Ezzel szemben a **fúrt kutak** sokkal mélyebbre képesek hatolni, így a mélyebben fekvő vízrétegeket is el tudják érni, ahol már ivóvíz tisztaságú vízhez juthatunk. Ezeknek a vízhozama is jóval nagyobb, mint az ásott kutak esetében. A háztartásoknál fúrt kútról akkor beszélhetünk, hogyha az átmérője nem nagyobb, mint 125 mm. A fúrt kút egy fúró segítségével hozzák létre úgy, hogy bélelt furatot készítenek. A kútfej

zárt, így a felszínről nem kerülhet a kútba szennyeződés, amely nagy előny az ásott kutakkal szemben.

A fúrt kúthoz nem használható ugyanolyan szivattyú, mint az ásotthoz. Ezeknél a kutaknál érdemes búvárszivattyút alkalmazni.

Mennyibe kerül egy kerti kút létrehozása?

Ez nagyon sok tényezőtől függ. Függhet attól, hogy

- honnan érkezik a fúrómester
- milyen mély és milyen átmérőjű a létesítendő kút
- milyen a kőzet fúrhatósága és
- milyenek a munkavégzési körülmények

Ásott, vagy fúrt kutunk legyen?

Mindig az adott célra megfelelő legfelső vízadó réteget kell igénybe venni. Öntözni elsősorban a felszíni vizekből kell. Amennyiben az nem áll rendelkezésre, csak akkor jöhet szóba a talajvíztartó réteg megcsapolása. Ha a talajvíztartó réteg nem képes a szükséges vízmennyiség biztosítására, csak akkor vehetők igénybe más, mélyebb vízadók vizei. Tehát, ha a kertet szeretnénk öntözni, akkor ehhez nem szabad a vízadó rétegeket megnyitni. Ilyen célra kizárólag a talajvíz, esetleg a felszínközeli rétegvizeket lehet igénybevétele venni.

Fúrt kút telepítése csak ott javasolt, ahol a vízadó réteg jó vízvezető képességű, vagyis a kútból gyorsan feljön a víz és folyamatosan pótlódik. Ha a kút nem ilyen, akkor hamar leürül és azt vesszük észre, hogy nincs víz. Ebben az esetben az ásott kút a megfelelő választás, amely alkalmas az egyszeri locsolási igények kielégítésére, majd a szivattyú leállítását követően szépen lassan töltődik fel újra.

Fontos a kút szakszerű karbantartása. Fotó: 123rf.com

De mi kell ahhoz, hogy jöjjön a víz?

Először is **engedély**. Minden kútfúrás engedély és bejelentés köteles. Ezen kívül pedig tudni kell, hogy karbantartás nélkül egy idő után nem fog vizet adni a kút. Azonban semmi esetre se álljunk neki otthon önerőből elvégezni a karbantartási munkálatokat, mert ezzel sokszor többet ártunk, mint használunk. Ráadásul még az életünket is veszélyeztethetjük vele!

A **tisztítási folyamat** során a szakember lemegy a **kútba**, és erre alkalmas eszközökkel a felszínre hozza a kút aljáról a hordalékot. Ez nagyon veszélyes művelet, hiszen a kútgyűrűk bármikor megcsúszhatnak, és a lent dolgozó komolyan megsérülhet, vagy akár az életébe is kerülhet a baleset.

A másik módszer a **gépi tisztítás**, amely során egy markolókanállal lenyúlnak a kút aljára, és felmarkolják a hordalékot. A kutat csak az alsó kútgyűrű aljáig lehet tisztítani. Mindkét esetben, ha az alsó kútgyűrű alja nem éri el a vízzáró agyag fekűt, akkor betétgyűrű elhelyezésére kerülhet sor. Ez szintén nagy szakértelmet igénylő feladat, tehát ne álljunk neki magunk elvégezni.

Tisztítás után, ha nem történik meg a kút mélyítése, és az alsó gyűrű nincs "ráültetve" a vízzáró rétegre, akkor a kút alját le kell súlyozni, vagyis kulé kavicsot, majd fölé egyre kisebb szemcseméretű, mosott szűrőkavicsot kell tenni. Végül az egészet beton lapokkal kell lefedni. Ez a súly biztosítja, hogy a használat során kevesebb hordalék jusson be a kútba, így tehát meg tudjuk növelni annak élettartamát.

Manapság létezik kamerás kútvizsgálat, mely során megnézik a kút szerkezetét, feltárják a hibákat, így könnyebben kaphatunk képet annak állapotáról.

Miért jó, ha kerti kutunk van?

Mert nagyon sok pénzt tudunk megspórolni, és emellett még a természetet is védjük. A kert locsolására ugyanis nem a mély vízáadó rétegek tisztított és fertőtlenített vizét használjuk, hanem egy felszínközeli víztartó helyben kitermelt, kezeletlen vizet. Azonban nagyon fontos, hogy a szakszerűtlenül kialakított kútszerkezetek rengeteg kárt tudnak okozni, ráadásul az onnan nyert víz nagyon sok esetben szennyezett. Így mindenképpen vegyük komolyan, hogy csakis szakemberekkel hozatjuk létre a kutat, és folyamatosan odafigyelünk annak szakemberek általi karbantartására.

(<https://www.agroinform.hu/gazdaelet/kut-kerti-kut-ontozes-viz-kert-51351-001>)